Žemaičiai Šveicarijoje pasirašė svarbią rezoliuciją

Žemaičių kultūros draugijos prezidentas prof. Algirdas Žebrauskas ir jo pavaduotojas, humanitarinių mokslų daktaras, kalbininkas Juozas Pabrėža rugpjūčio pabaigoje lankėsi Šveicarijoje, Zoloturno mieste, susitiko su lietuvių bendruomene, kuriai jau daug metų vadovauja Jūratė Caspersen. Surengta konferencija „Žemaičių kalba, kultūra ir istorija“, skirta paminėti Žemaičių vyskupo Motiejaus Valančiaus 225-osioms gimimo metinėms.

„Telšių ŽINIŲ“ inf.

Žemaičių kultūros draugijos prezidentas A. Žebrauskas konferencijoje skaitė pranešimą „Žemaitija – istorinė Europos žemė“, jo pavaduotojas – pranešimą „Žemaičių kalba: saugojimas ir įtvirtinimas“.

Konferencijos dalyviai pritarė rezoliucijai dėl istorinio Žemaitijos regiono ir žemaičių kalbos įteisinimo. Joje teigiama, kad ji priimama atsižvelgiant į pamatines Europos tradicijas saugant ir puoselėjant istorinių Europos regionų tapatybę Europos ateičiai: „Konferencija, atsižvelgdama į ilgalaikes Europos regioninės tapatybės išsaugojimo ir puoselėjimo tradicijas, lemiančią, tapatybės išsaugojimą garantuojančią, istorinio regiono teisinio įtvirtinimo svarbą, pritaria nuosekliam Žemaičių kultūros draugijos siekiui įteisinti regioninę žemaičių kalbą ir istorinį Žemaitijos regioną su sostine Telšiais.“

Konferencijoje dalyvavo ambasadorius Darius Jonas Semaška.

Žemaičiai turėjo galimybę aplankyti ten veikiantį „Mažojo princo“ muziejų. Jo įkūrėjas Jeanas-Marcas Probstas yra sukaupęs „Mažojo princo“ visomis kalbomis išleistų knygų kolekciją. Šiandien ją sudaro 7 963 knygos. Tarp jų – ir visų pamėgta knyga žemaičių kalba.

PATRIA UNA
ŽEMAITĖJĖ-ISTUORĖNĖ EUROPOS ŽEMĖ

A. Žebrauskas džiaugėsi galimybe apsilankyti Šveicarijoje ir išsamiau susipažinti, kaip šioje šalyje „sugyvena“ 4 valstybinės kalbos ir 24 dialektai. „Šveicarija – geriausias pavyzdys, kaip sutarimu ir suderinamumu galima išsaugoti tapatybę. Ten sprendimai priimami ne kieno nors sąskaita, o saugant ir puoselėjant istoriją, visas kalbas ir žemes. Mums labai reikalinga šveicariška patirtis įteisinant Žemaitiją kaip istorinę Europos žemę ir žemaičių kalbą“, – kalbėjo iš kelionės grįžęs Žemaičių kultūros draugijos prezidentas.

Priminsime, jog Žemaičių kultūros draugija nuosekliai dirba, kad būtų įteisintas istorinis Žemaitijos regionas. Yra parengtas dokumentas „Dėl istorinio Žemaitijos regiono įteisinimo“ ir išsiųstas į LR Prezidentūrą ir LR Seimą. Dokumente surinkta istorinės Europos žemės – Žemaitijos istorija nuo pirmo paminėjimo rašytiniuose šaltiniuose iki šių dienų.

A. Žebrauskas apgailestauja, jog žemaičių pilietinės iniciatyvos nuo pat valstybės atkūrimo 1991 m. negirdimos ir visiškai ignoruojamos. Jam kyla klausimas, ar Lietuva, nesaugodama istorinės Europos žemės Žemaitijos, jos tapatybės, vienos iš gyvų pasaulio baltų grupės kalbų, gali išlikti visaverte Europos valstybe, ugdančia stiprią, brandžią ir atsparią pilietinę visuomenę?

„Ar praradę tapatybę, nesaugodami savo istorijos bei kalbos, netapsime mažu, pilku statistiniu ekonominiu Europos vienetu, negebančiu su pasauliu dalintis savo kultūriniu išskirtinumu? Grąžinkime Europos istorinei žemei įsisenėjusias skolas, įteisindami Žemaitiją kaip istorinį Lietuvos regioną ir gyvą žemaičių kalbą kaip regioninę kalbą“, – ragino A. Žebrauskas.